

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΙΡΕΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ**

Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α

Από το πρακτικό 09/2017 Συνεδρίασης ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Σήμερα την **28-06-2017**, ημέρα **Τετάρτη** και ώρα **19.00**, το Δημοτικό Συμβούλιο συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Δημοτικό Κατάστημα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 παρ. 4 του Ν. 3852/2010, ύστερα από την αριθμ. Πρωτ. **18619/22-06-2017** πρόσκληση του Προέδρου Δ.Σ. κ. Κοσμά Κορωναίου, η οποία δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα του Δήμου και επιδόθηκε με αποδεικτικό επίδοσης στους δημοτικούς συμβούλους, για συζήτηση και λήψη αποφάσεων στα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης.
Ο Δήμαρχος κ. Χρήστος Μπαΐλης είναι παρών.

ΘΕΜΑ: «Αναγνώριση της Κοινότητας Κρυσπηγής, Δημοτικής Ενότητας Ζαλόγγου, Δήμου Πρέβεζας, ως Μαρτυρικού Χωριού».

Κατά την έναρξη της συνεδρίασης ο Πρόεδρος διαπίστωσε ότι σε σύνολο 33 δημοτικών συμβούλων ήταν:

ΠΑΡΟΝΤΕΣ

ΑΠΟΝΤΕΣ

1. Κορωναίος Κοσμάς	14. Συγκούνας Ευάγγελος	1. Πανταζής Νικόλαος
2. Πιπιλίδης Λάζαρος	15. Αυδίκος Δημήτριος	2. Βαρτελάτου Στυλιανή
3. Ροπόκης Ευάγγελος	16. Φραγκούλης Γεώργιος	3. Κατσαούνος Θεόδωρος
4. Γιαννουλάτος Ευάγγελος	17. Παππάς Δημήτριος	4. Καζάκου Παρθενία
5. Κατσιπανέλης Δημήτριος	18. Τσούτσης Χρήστος	5. Δαρδαμάνης Ιωάννης
6. Ντίτσος Γεράσιμος	19. Βαρέλας Χρήστος	6. Κλάπας Μιλτιάδης – Ηλίας
7. Σαραμπασίνας Παύλος	20. Καλλίνικος Διονύσιος	7. Τσόγκα Ελένη
8. Ματέρης Κωνσταντίνος	21. Κατέρης Κωνσταντίνος	
9. Νέσσερης Χρήστος	22. Κωστούλας Βασίλειος	
10. Κώτσης Δημήτριος	23. Παπαδιώτης Γεώργιος	
11. Αναγνώστου Νικόλαος	24. Νόβας Ιωάννης – Ταξιάρχης	
12. Κακιούζης Χαράλαμπος	25. Σπυράκος Ιωσήφ	
13. Αγγέλη – Παπαϊωαννίδου Ελ.	26. Νίτσας Γεώργιος	

Κατά την διάρκεια της συνεδρίασης και πριν την συζήτηση του παρόντος θέματος, **προσήλθε** ο κ. Κατσαούνος .

Στην συνεδρίαση και για την συζήτηση του παρόντος θέματος κλήθηκε και παρίσταται ο πρόεδρος της Τοπικής Κοινότητας Κρυσπηγής κ. Ντελής Νικόλαος.

Στην συνεδρίαση παρευρέθηκε και ο κος Μπόμπορης Σταύρος, υπάλληλος του Δήμου Πρέβεζας , για την τήρηση των πρακτικών.

Αριθ. Θέματος : 1°

Αριθ. Απόφασης : 263/2017

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία, ο πρόεδρος έθεσε υπόψη των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου:

α) το αριθ. Πρωτ. **18837/23-6-2017** έγγραφο της Τοπικής Κοινότητας Κρυοπηγής , το οποίο έχει ως εξής:

**< ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ ΖΑΛΟΓΓΟΥ
ΤΟΠ. ΚΟΙΝ. ΚΡΥΟΠΗΓΗΣ**

Κρυοπηγή 23 - 6 - 2017

Αριθ.Πρωτ.18837

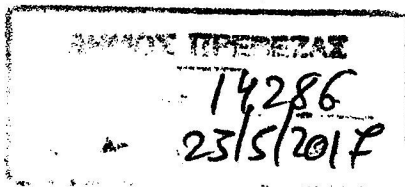
ΘΕΜΑ: «Χαρακτηρισμός της Τοπικής Κοινότητας Κρυοπηγής ως **Μαρτυρικό Χωριό** ».

Σας κάνουμε γνωστό ότι, η Τοπική μας Κοινότητα συμφωνεί ομόφωνα να χαρακτηριστεί ως **Μαρτυρικό Χωριό** η Κοινότητα μας έτσι ώστε να υλοποιηθεί το διαχρονικό και δίκαιο αίτημα των συγγενών των θυμάτων εκτελεσθέντων Κρυοπηγητών από τους Γερμανούς στις **14/4/1944**.

Ο Πρόεδρος Τ.Κ Κρυοπηγής

Νικόλαος Ντελής>

β) το από **23 Μαΐου 2017** κοινό αίτημα της Κοινότητας Κρυοπηγής Δήμου Πρέβεζας, του Πολιτιστικού Συλλόγου Κρυοπηγιτών Κρυοπηγής-Πρέβεζας και του Συλλόγου Κρυοπηγιτών Αθήνας «ΤΟ ΖΑΛΟΓΓΟ», το οποίο έχει ως εξής:

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΡΥΟΠΗΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΥΟΠΗΓΩΝ

ΚΡΥΟΠΗΓΗΣ-ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΥΟΠΗΓΩΝ ΑΘΗΝΑΣ «ΤΟ ΖΑΛΟΓΓΟ»

Κρυοπηγή, Αθήνα, Πρέβεζα, 23 Μαΐου/2017

ΠΡΟΣ: κ. Δήμαρχο και Δημοτικό Συμ-
βούλιο Δήμου Πρέβεζας.

ΚΟΙΝ.: - Περιφέρεια Ηπείρου για του κ. Δημήτρη
Φερράρη Πρέβεζας
- Βουλευτή Ν. Πρέβεζας
- κ. Δήμαρχο Δήμου Αγρινίου, Γρούζου
Προμηθεύκη, Σ. Σιαδός, Σεβ. Μητρο-
Νικοπόλεως Πρέβεζας
Αξιότιμο κ. Δήμαρχο

Τα Δ.Σ. των συλλόγων μας μετά από ομόφωνες αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων των μελών τους και διαθέτοντας τόσο την τιμητική συναίνεση του Δ.Σ. της Πανεπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος, όσο και την αρωγή του Δήμου Αγρινίου⁽¹⁾, καθώς και τη στήριξη του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου της Ιεράς Μητροπόλεως Νικοπόλεως και Πρεβέζης και των βουλευτών Πρέβεζας, κυρίως όμως υλοποιώντας το διαχρονικό δίκαιο αίτημα των συγγενών των θυμάτων, και με την εξουσιοδότηση του Προέδρου της Κοινότητας ΚΡΥΟΠΗΓΗΣ του Δημοτικού Διαμερίσματος Ζαλόγγου του Δήμου Πρέβεζας, ως εκφραστή της βούλησης όλων των κατοίκων τόσο της Κρυοπηγής, όσο και της διασποράς, απανταχού της γης και από κοινού

αιτούμεθα

την αναγνώριση της κοινότητας Κρυοπηγής Δήμου Πρέβεζας ως ΜΑΡΤΥΡΙΚΟΥ ΧΩΡΙΟΥ επίσημα και οριστικά, τόσο από τον οικείο Δήμο και την υπερκείμενη Περιφέρεια Ηπείρου, όσο και από το Ελληνικό Κράτος.

Ειδικότερα παρακαλούμε:

1. Τον αξιότιμο κ. Δήμαρχο για δεύτερη φορά, καθώς και το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Πρέβεζας, να προβούν με απόφασή τους σε επαναβεβαίωση προηγούμενης απόφασης του τέως Δήμου Ζαλόγγου, περί χαρακτηρισμού της Κρυοπηγής ως «Μαρτυρικής Κοινότητας», εντός των πλαισίων του διαδόχου Δήμου Πρέβεζας, όπου ανήκει. Υπενθυμίζουμε ότι η απόφαση του Δήμου Ζαλόγγου δεν έγινε αποδεκτή και από το Υπουργείο Εσωτερικών⁽²⁾ κατά το

γράμμα του ισχύοντος Νόμου, αλλά κυρίως διότι -από άγνοια μάλλον των νομικών παραμέτρων- τόσο το αίτημα της Κοινότητας Κρουσπηγής (της 28^{ης} Αυγ.2000), όσο και η απόφαση του Δήμου Ζαλόγγου βασίστηκαν σε ελλιπή ή ανεπαρκή στοιχεία αναφορικά με το μέγεθος της καταστροφής. Ειδικότερα δεν είχαν περιληφθεί ούτε ο ακριβής αριθμός των εκτελεσθέντων σε αναλογία με τον πληθυσμό του χωριού κατά την αποφράδα χρονιά του 1944,^(β) ούτε το σύνολο των κατεστραμμένων κατοικιών και αγροικιών (παράμετρος που σχεδόν αγνοήθηκε), ούτε βεβαίως οι λουτές παρεπόμενες τραγικές κοινωνικές, οικονομικές και γενικότερες ανθρωπιστικές ζημιές.

2.Επανερχόμενοι επομένως με πλήρη και ακριβή στοιχεία που περιγράφουν το μέγεθος της συμφοράς και που ανταποκρίνονται απόλυτα σε όποιες νομικές ρήτρες προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, παρακαλούμε το Δήμο Πρέβεζας να συνεργήσει αρμοδίως προς κάθε κατεύθυνση, προκειμένου η Κρουσπηγή να αναγνωρισθεί και τυπικά, άπαξ δια παντός, ως ΜΑΡΤΥΡΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ από την Περιφέρειά μας και τις αρμόδιες αρχές της Ελληνικής Πολιτείας, όπως ουσιαστικά έχει επιβληθεί από τις ιστορικές συνθήκες και το κοινό περί δικαίου αίσθημα. Επίσης

3.Καλούμε τους αξιότιμους αρμόδιους κ.κ. Υπουργούς, καθώς και τις εντεταλμένες αρχές της Περιφέρειας Ηπείρου και το Δήμο Αγρινίου(με τον οποίο μας συνδέουν δεσμοί αίματος και διοικητικής αδελφοποίησης)⁽¹⁾ και τέλος τον αξιότιμο κ. Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας να συναινέσουν, ώστε να ενταχθεί και το χωριό μας νόμιμα στο μακρύ κατάλογο των Μαρτυρικών τόπων και Ολοκαυτωμάτων της Χώρας κατά την περίοδο της τριτλής κατοχής και της ένδοξης Εθνικής Αντίστασης 1940-44

4. Απαιτούμε την αναγνώριση αυτή Τιμής ένεκεν, όπως και για όλους τους ομοιοπαθείς τόπους εμάλλου, όχι ως δικαίωμά μας, αλλά ως υποχρέωση απέναντι στο παρόν και το μέλλον της Ανθρωπότητας, από αίσθηση χρέους προς τους αδικοχαμένους νεκρούς μας και αυτονόητη απαίτηση η θυσία και των συγχωριανών μας να δικαιώνεται στο διηνεκές.

-Τιμής ένεκεν, διότι οι 29 εκτελεσθέντες σε ποσοστό ανώτερο του 10% του πληθυσμού κατά το 1944 και οι κατεστραμμένες κατοικίες σε ποσοστό που υπερβαίνει το 80%, καθώς και η διαρπαγή του συνόλου σχεδόν της κινητής περιουσίας και των αναγκαίων μέσων επιβίωσης και η επιτόπια λεηλασία των πενιχρών υπαρχόντων και η συνεχής καταλήστευση που έλαβε χώρα την ημέρα του μπλόκου, αλλά και πριν και μετά τις αλλεπάλληλες εκτελέσεις, αποτελούν για την Περιφέρεια της Πρέβεζας πρωτιά στη συμφορά, αφού το τμήμα που πλήρωσε το 1944 η Κρουσπηγή ξεπερνάει και ποσοτικά αλλά και ποιοτικά τα όρια όποιας νομικής ποσοστώσεως.

-Από όλα τα υπάρχοντα στοιχεία προκύπτει πως το μπλόκο στην Κρουσηγή ήταν προσχεδιασμένο, το χωριό ήταν προγραμμαμένο και, μολονότι δεν εφαρμόστηκαν τα σχέδια ολοκληρωτικά, οι εκτελέσεις υπήρξαν το τραγικό τίμημα για το ανυπότακτο φρόνημα των κατοίκων της Κρουσηγής, στην οποία σημειωτέον δεν υπήρξαν επεισόδια πολιτικής ή άλλης σύγκρουσης, ούτε θύματα του εμφυλίου. Ένα φρόνημα που αντιτάχθηκε τότε σθεναρά στην απάνθρωπη κτηνωδία των δυνάμεων κατοχής και παραμένει ανυπότακτο απέναντι στο άδικο και την ανέχεια που αντιμετωπίζονται με μόχθο, αξιοπρέπεια, λαμπρές σπουδές και υπερηφάνεια, όπως επιβάλλεται σε όσους ζουν κάτω από τις υπώρειες των ιερών βράχων του Ζαλόγγου. Καμαρώνουμε για τους τιμημένους μας νεκρούς, γιατί αποτελούν τον πλούτο μας.

Γι αυτό δεν διεκδικούμε κανενός είδους προνόμιο. Απαιτούμε απλώς την επαινετική μνημείωση! (Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι απειμπολούνται οι πάσης φύσεως διεκδικήσεις αποζημιώσεων προς τους συγγενείς των θυμάτων, τις οποίες διεκδικούμε με κάθε τρόπο είτε εξατομικευμένα, είτε συλλογικά με όλους τους άλλους στην Ελλάδα και σε όλο τον Κόσμο, όπου υπήρξαν θύματα παρόμοιας κτηνωδίας).

Παράθεση των στοιχείων του Ολοκαυτώματος:

Α) -Στις 14 Απριλίου 1944, ανήμερα της Μεγάλης Παρασκευής, εκτελέστηκαν 23 συγχωριανοί μας στο Αγρίνιο (μαζί με άλλους 125 πατριώτες),⁽⁴⁾ στα πλαίσια Γερμανικών αντιποίνων, οι οποίοι είχαν συλληφθεί νωρίτερα σε μπλόκο στην Κρουσηγή στα πλαίσια των ναζιστικών σχεδίων εκκαθάρισης της Εθνικής παλλαϊκής αντιναζιστικής και αντιφασιστικής Αντίστασης των Ελλήνων. Λίγες μέρες αργότερα, τον επόμενο μήνα εκτελέστηκαν με φρικτό τρόπο από Ιταλούς ακόμα τρεις, αφού βασανίστηκαν απάνθρωπα στους μύλους Τσαραγόρας της Μυρσίνης, ενώ λίγο αργότερα επί τόπου στη διάρκεια Ιταλικού μπλόκου εκτελέστηκε ακόμη ένας καθώς και ο μοναδικός καλόγερος της ιεράς μονής Ζαλόγγου μετά από σύγκρουση ανταρτών με τους Γερμανούς. Μέσα σε ένα 4μηνο του 1944 εκτελέστηκαν 29 Κρουσηγιώτες σε σύνολο πληθυσμού όχι μεγαλύτερο των 288 κατοίκων.⁽³⁾ Ακολούθησαν θάνατοι κατά συρροή νεογέννητων, υπέργηρων, γυναικών και ασθενών από την ανέχεια και την απελτισία που προκάλεσαν οι εκτελέσεις και οι απηνείς πολιτικές διώξεις και στέρησαν το ένα δέκατο του ενεργού και το ένα έκτο σχεδόν του συνολικού πληθυσμού της μέσα σε μία αποφράδα ημέρα και σε ένα μόνο χρόνο.

β) Αυθημερόν πυρπολήθηκαν ολοσχερώς 4 πέτρινες κατοικίες σε σύνολο 12, ενώ διασώθηκαν οι τρεις ναοί με μικρότερους βανδαλισμούς καθώς και το σχολείο, επειδή έγινε αρχηγείο και χώρος εστίασης των τριακοσίων και άνω εισβολέων Γερμανών και των συνεργατών τους, υπό τη διοίκηση του Γερμανού διοικητή Πρέβεζας, καθώς και χώρος ανακρίσεων. Πυρπολήθηκαν επίσης μερικώς, είτε

καταστράφηκαν πλήρως 56 καλυβόσπιτα, που αποτελούσαν κυρίαρχο τύπο κατοικίας, σε σύνολο 66, στη διάρκεια ενδελεχούς έρευνας για ενοχοποιητικά στοιχεία που θα επιβεβαίωναν ότι η Κρουσιπηγή ήταν έδρα του τοπικού ΕΑΜ-ΕΛΑΣ Πρέβεζας-Ζαλόγγου και Σουλίου,⁽⁴⁾ ενώ πολλά από αυτά λεηλατήθηκαν με απληστία, ακόμα και για διασκέδαση. Καταστράφηκαν δηλαδή πλήρως 60 κτήρια κάθε είδους σε σύνολο 72, σε βαθμό να καταστούν ακατοίκητα, είτε με πρόσχημα την απουσία των αρχηγών των οικογενειών, είτε γιατί απόντα μέλη ορισμένων οικογενειών ανήκαν στην Αντίσταση. Παράλληλα απειλήθηκαν οι κάτοικοι που δεν συνελήφθησαν όμηροι ότι στην επόμενη επιδρομή θα πυρπολούνταν τα πάντα.⁽⁵⁾ Οι εναπομείναντες περιδεείς στριμώχτηκαν σε σπηλιές, είτε σε καλύβες που μπορούσαν να κατοικηθούν, μέχρι να εγκατασταθούν μετά από πολύ καιρό σε νέα οικήματα που συλλογικά επισκεύασαν.

γ) Επακολούθησε αρπαγή σχεδόν του συνόλου των βοοειδών που βρέθηκαν σταβλισμένα (άνω των 200 μονάδων) και μεγάλου αριθμού αιγοπροβάτων και άλλων οικόστων. Επίσης επιτόπια λεηλασία των πενυχρών υπαρχόντων, ώσπου δεν έμεινε τίποτα από την ετήσια πενυχή σοδιά. Ακολούθησε και η τελική καταλήστευση δια της καλλιέργειας μάταιων ελπίδων για εξαγορά και διάσωση της ζωής των ομήρων, δεδομένου ότι οι κάτοικοι μετέφεραν στην Πρέβεζα ολόκληρο καμμόνι με σφάγια, γαλακτοκομικά, σιτηρά, όσπρια και κάθε είδους ποτά, τιμαλφή και χρήματα που διέθεταν ή που συγκέντρωσαν με έρανο σε όλο το Νομό. Τα παρέδωσαν σε γνωστό εκπρόσωπο της τότε διοίκησης, με σκοπό τη διαμεσολάβηση στο Αγρίνιο, προκειμένου να απελευθερωθούν οι όμηροι της Κρουσιπηγής. Έντεχνα καλλιεργούνταν ελπίδες, καθώς απελευθέρωσαν δύο, ενώ ένας είχε διαφύγει λάθρα και δύο ακόμη δεν εκτελέστηκαν από τύχη.

Φυσικά ακολούθησαν χρόνια δίσεκτα για τους απογόνους και τους επιγόνους των δολοφονηθέντων, αλλά και για το σύνολο των κατοίκων και για τον μαρτυρικό τόπο μας που επαβάλλουν έστω και καθυστερημένα τιμητική δικαίωση τόσων θυσιών και πόνων. Είμαστε βέβαιοι πως θα εισακουστεί το δίκαιο και ταπεινό αίτημά μας.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ:

1 Η Κοινότητα Κρουσιπηγής έχει αδελφοποιηθεί με το Δήμο Αγρινίου, μετά από ενέργειες των κοινοτικών και δημοτικών συμβουλίων και του Συλλόγου Κρουσιπηγιτών Αθήνας, οπότε έγινε μετακομιδή των οστών των Κρουσιπηγιτών από το χώρο εκτέλεσης και εναπόθεση σε κενοτάφιο στο μνημείο πεσόντων στην Κρουσιπηγή (που οικοδομήθηκε από το στρατηγό Ευκλείδη Τσακαλώτο ήδη από το 1951 τιμητικά.)

2.Α/Α 6800/9-9-2005 απόφαση του (τότε) Δήμου Ζαλόγγου, σε απάντηση της από 28-8-2000 αίτησης της Κοινότητας Κρουσιπηγής και της υπ.αριθμ.Πρωτ.52735,σχετ.35392/2006 απόφασης του Υπ.Εσωκ. (όπως διατίθεται σε άτυπο φωτοαντίγραφο προς τους Συλλόγους της 22-4-2010.)

3 Ο πληθυσμός της Κρουσιπηγής (όπως μετονομάστηκε το χωριό Δούβιανα ήδη από το 1928) ανέρχονταν κατά το 1940 σε 370 άτομα σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, όπως αναφέρεται στο βιβλίο «Επίτομο Γεωγραφικό Λεξικό της Ελλάδας» των Μιχαήλ Βάμβα και Φωτεινής Σταματελάτου, που μάλιστα έλαβαν υπόψη στο Υπουργείο Εσωτερικών το 2005. Ουσίως μέχρι το 1944 ο πληθυσμός είχε μειωθεί στα 288 άτομα, λόγω μετανάστευσης και μεταδημιότευσης δύο μεγάλων οικογενειών, των Χ. Λιόντου και Ευαγ.Ντούσια και συγγενών τους (έως 55 άτομα), απουσίας δύο στρατευμένων και μέχρι σήμερα αγνοουμένων του Αλβανικού μετώπου και

25 θανάτων παιδιών και ηλικιωμένων λόγω κατοχής και ασθενειών, όπως προέκυψε από διερεύνηση των αρχείων του Δημοτολογίου Κρουσηγής και διασταύρωση μαρτυριών των κατοίκων. Δεδομένου δε ότι οι εκτελέσεις Κρουσηγιτών αφορούν 29 ανθρώπους, διαπιστώνεται αβίαστα πως κακώς δεν αναγνωρίστηκε και από το Ελληνικό κράτος το αίτημα της κοινότητας, αφού οι νεκροί ξεπερνούσαν την τότε ισχύουσα ποσόστωση (οι νεκροί να αντιστοιχούν τουλάχιστον στο 10\100 του πληθυσμού). Αν υπολογιστεί δε και η δική τους απουσία ακόμα περισσότερο! Πρόκειται για γραφειοκρατικό μιν, αλλά τραγικό λάθος, που πρέπει να διορθωθεί έστω με καθυστέρηση και προτού χαθεί εντελώς η γενιά που έζησε το ολοκαύτωμα.

4. Η Κρουσηγή υπήρξε από τα τέλη του 1941 έδρα του ΕΑΜ και του τοπικού 24^{ου} συντ/τος του εφεδρικού ΕΛΑΣ με Πολιτικό επίτροπο και στρατιωτικό υπεύθυνο τους Μιχάλη Ντούσια και Κώστα Κιάμιο και τον Απρίλιο του 1944 περικυκλώθηκε από τρεις μεραρχίες Γερμανών και συνεργατών που έφτασαν ταυτόχρονα από τρεις διαφορετικές διαδρομές, αλλά δεν αιφνιδίασαν την ηγεσία και τους ενόπλους του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ που κατάφεραν να διαφύγουν, αφού εξαφάνισαν κάθε ίχνος τους, πράγμα που οδήγησε στην απόφαση να παραμείνουν οι χωριανοί στο χωριό για να σώσουν τις ζωές και το βίος τους. Ομολογημένος στόχος των εισβολέων ήταν να μη μείνει τίποτε όρθιο στην Κρουσηγή, κυρίως όμως η υλοποίηση εκκαθαρίσεων κατά του αντάρτικου και, ενόψει της επερχόμενης ήττας τους, η εκκαθάριση του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ και η κτηνώδης «βεντέτα». Πληροφορίες για την Κρουσηγή διέθεταν από Ιταλό λιποτάκτη που είχε καταφύγει στο χωριό μιν, αλλά ήταν πληροφοριοδότης των δυνάμεων κατοχής (που τελικά τον εκτέλεσαν, όπως έκαναν συνήθως με τους προδότες), είτε από κρυφούς Έλληνες συνεργάτες. Οι εκτελέσεις στο Αγρίνιο έγιναν μετά τη σύγκρουση Γερμανικής φάλαγγας με τον ΕΛΑΣ στην Σταμιά, μεταξύ Αγγελοκάστρου και Αιτωλικού (με 112 νεκρούς αντάρτες και περίπου 15 Γερμανούς), στα πλαίσια του 10 Έλληνες για ένα Γερμανό. Εκτελέστηκαν μαζί με τους 23 χωριανούς μας άλλοι 100 και πάνω άμαχοι και άσχετοι όμηροι, 125 άτομα, ενώ κρεμάστηκαν μέσα στο Αγρίνιο με κτηνώδη τρόπο αρκετοί.

5. Αρχές καλοκαιριού του 1944, δύο μήνες μετά το ολοκαύτωμα της Κρουσηγής στο Αγρίνιο, ένοπλα τμήματα του ΕΟΕΑ-ΕΔΕΣ υπό τη διοίκηση των Αγόρου και Γαλήνη με έδρα την Κρουσηγή διενήργησαν επίθεση στα Γερμανικά φυλάκια του Ζαλόγγου και στο Γερμανικό στρατόπεδο Σαμισούντας. Ακολούθησε αντεπίθεση με σφοδρούς βομβαρδισμούς και πυρπόλησή της μονής Ζαλόγγου και εκτέλεση του μοναδικού καλόγηρου μετά από βασανισμό, ενώ υπήρξε νέα εισβολή στην Κρουσηγή. Επειδή οι κάτοικοι είχαν αποχωρήσει με όλα τα υπάρχοντά τους κρυπτόμενοι, εκτελέστηκε ο Κωστούλας Ζήκας, που είχε κρυφτεί στο ιερό του Αγίου Βλασίου, αφού βασανίστηκε. Υπήρξαν και πυρπολήσεις και άλλες κτηνώδεις πριν αποχωρήσουν. Στο μεσοδιάστημα οι Ιταλοί του φυλακίου της Κρουσηγής, πριν συνθηκολογήσει η χώρα τους, συνέλαβαν και εκτέλεσαν τον Κρουσηγιώτη αγγελιοφόρο των ανταρτών Σπύρο Τσούτση. 29 ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ ΣΕ ΕΝΑ 4ΜΗΝΟ ΤΟΥ 1944 ΣΤΗΝ ΚΡΟΥΣΗΓΗ. Υπέρογκος φόρος αίματος!

ΠΗΓΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ

Σχετικά με το γεγονός βιβλιογραφικά και άλλα στοιχεία παρατίθενται εντελώς ενδεικτικά, ενώ υφίστανται πολλά ακόμη τα οποία και χρήζουν μελλοντικής έρευνας.

1. Έκθεσις των γενομένων ζημιών εν γένει Ηπείρου κοκ., σ. 102, έκδ.: Βιβλιοθήκη Ηπειρωτικής Εταιρείας Αθηνών, Αθήνα 1987, αριθμ. 58 (επί τη βάσει έρευνας της Επιτροπής Εξακριβώσεως Ζημιών Ηπείρου του ΓΕΣ), φωτοτυπική ανατύπωση της Πανεπειρωτικής Συνέλευσης Ελλάδος, 2007 και μαζί

2. Ηπειρος: Μαρτυρικά χωριά 1943-1944. (Βιβλίο και Δίσκος ακτίνας, έκδ.: της Π.Σ.Ε., Αθήνα 2007 με αφορμή εκδήλωση στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών παρόντος του Προέδρου της Ελλ. Δημοκρατίας κ. Κ. Παπούλια και του Προέδρου της επιτροπής διεκδίκησης αποζημιώσεων κ. Μ. Γλέζου και άλλων, όπου ενδεικτικά τιμήθηκαν τα Μαρτυρικά χωριά Κομμένο Άρτας, Μουσιωπίτσα Ιωαννίνων, Παραμυθιά Θεσπρωτίας και Κρουσηγή Πρέβεζας. Αναπαραγωγή της εκδήλωσης παρουσιάστηκε πολλακώς στην Ήπειρο, στα Μ.Μ.Ε. και σε όλη τη χώρα. (Επισυνάπτονται με την άδεια της Πανεπειρωτικής Συν. Ελλάδος).

3. « Η Εκτέλεση », υπό Σπ. Ντούσια, έκδ.: Συλλόγου Κρουσηγιτών Πρέβεζας, Πρέβεζα 1992. (σχετικά πλήρες χρονικό του Ολοκαυτώματος στο Αγρίνιο, της μετακομιδής των λευκών των εκτελεσθέντων Κρουσηγιτών και των Πράξεων αδελφοποίησης Κρουσηγής-Δήμου Αγρινίου και επετειακών μνημοσύνων στο χωριό.)

Ιστορικό

4.«ΕΑΜ Πρέβεζας-ΕΛΑΣ Ζαλόγγου και Σουλίου», υπό Μιχ. Ντούσια ,έκδ.: Νέοι Καιροί, Αθήνα 1987,(ειδικά για Κρουσπηγή σ.54,84,170,213,κυρίως 253-257 και 306-320.)Του ιδίου και «Εαμική Αντίσταση Ζαλόγγου» (προσωπική έκδ., εξαντληθείσα).

5.»Φωτεινοί Μάρτυρες», υπό Χριστόφορου Ράπτη, προσ. έκδ., Πρέβεζα 1986,σ. 29 κ.ε.

6.»Τα δύσκολα χρόνια 1941-1949»,υπό Χρ. Ράπτη, Πρέβεζα ,σ.388 κυρίως και αλλού. Του ιδίου και «Αναμνήσεις από την Αντίσταση»

7. «Η Βιογραφία ενός Αγωνιστή»(σκέψεις, κρίσεις, απόψεις), υπό Τάσου Σπ. Παπά, Πρέβεζα, Φλεβάρης 1995,σ. 40-46 κυρίως και αλλού.

8.«Μνήμες», υπό Χρήστου Κατσάνου, Πρέβεζα 1998.

9.Προσωπικές Μαρτυρίες δακτυλογραφημένες σε τεύχη, υπό Χρήστου Ζήκα (απόγονου του εκτελεσθέντος πατέρα του και αυτόπτη μάρτυρα).

10.Αξιόλογα μελετήματα που μελετήθηκαν είτε κρίνονται σπουδαίες πηγές ,αλλά παραμένουν διερευνητέα είναι τα Βιβλία των κ. Στέλιου Τσιτσιμελή (τέως Δημάρχου Αγρινίου), κας Κουρμαντζή (καθ.Παν.Ιωαννίνων), πληθώρα προφορικών μαρτυριών και αφηγήσεων, συνθετικών Ιστορικών έργων και Χρονογραφήμάτων, αρχειακών υλικών ανέκδοτων και άλλων πηγών.

-Επισυνάπτεται ονομαστικός κατάλογος των εκτελεσμένων.

ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΝΤΕΣ ΣΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΣΤΙΣ 14 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1944

1.ΖΗΚΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ,

2.ΖΗΚΑΣ ΚΩΝΙΝΟΣ,

3.ΖΗΚΑΣ ΜΙΧΑΗΛ

4.ΚΟΥΡΟΥΠΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

5.ΚΙΤΣΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

6.ΜΠΑΡΤΖΟΚΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

7.ΝΤΕΛΗΣ ΑΛΕΞΙΟΣ

8.ΝΤΕΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

9.ΝΤΕΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

10.ΠΑΝΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

11.ΠΑΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

12.ΠΑΠΠΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

13.ΠΑΠΠΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

14.ΠΕΠΠΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

15.ΣΟΠΙΚΙΩΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

16.ΣΟΠΙΚΙΩΤΗΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

17.ΣΟΠΙΚΙΩΤΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

18.ΤΖΙΜΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

19.ΤΖΙΜΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

20.ΤΣΟΥΤΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

21.ΤΣΟΥΤΣΗΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ

22.ΤΣΟΥΤΣΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

23.ΤΣΟΥΤΣΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΝΤΕΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΖΑΛΟΓΓΟ ΑΠΟ ΓΕΡΜΑΝΟΥΣ

24.ΖΗΚΑΣ ΚΩΝ\ΝΟΣ(ΚΩΣΤΟΥΛΗΣ)

25.ΤΣΟΥΤΣΗΣ ΣΠΥΡΟΣ

26.Ο ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΖΑΛΟΓΓΟΥ

ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΝΤΕΣ ΑΠΟ ΙΤΑΛΟΥΣ

27.ΝΤΟΜΑΡΗΣ ΒΛΑΣΙΟΣ

28.ΠΑΠΠΑΣ ΚΩΝ\ΝΟΣ

29.ΤΣΟΥΤΣΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Πρόθυμοι να παράσχομε κάθε βοήθεια και εκ των προτέρων βέβαιοι για την αρωγή όλων όσων μπορούν να συμβάλλουν στην πραγμάτωση του δίκαιου και νόμιμου αιτήματος των απανταχού Κρυοπηγτών. Αναμένουμε τις ενέργειές σας και τη συνακόλουθη ενημέρωσή μας.

Με τιμή

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΡΥΟΠΗΓΗΣ

Handwritten signature
ΝΤΕΛΗΣ Ν.

ΟΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ:

1. ΤΟ ΥΠΟΛΙΤΣΤΙΚΟ ΖΑΛΟΓΓΟΥ ΚΡΥΟΠΗΓΤΩΝ ΚΡΥΟΠΗΓΗΣ-

2. ΣΥΜΜΟΡΦΩΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ «ΤΟ ΖΑΛΟΓΓΟ»

Χ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Στη συνέχεια έκανε γνωστό ότι στη συνεδρίαση και για την συζήτηση του παρόντος θέματος παρίστανται ο πρόεδρος της Τοπικής Κοινότητας Κρυσσηγής κ. Ντελής Νικόλαος καθώς και ο εκπρόσωπος των δύο Συλλόγων κ. Τσούτσης Ευάγγελος, στους οποίους έδωσε τον λόγο για να τοποθετηθούν επί του θέματος .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Όπως όλοι γνωρίζετε έχουμε λάβει μια ομόφωνη απόφαση γενικών συνελεύσεων των συλλόγων, τόσο της Τοπικής Κοινότητας Κρυσσηγής όσο και του Πολιτιστικού Συλλόγου Κρυσσηγιτών Κρυσσηγής Πρέβεζας, καθώς και του συλλόγου Κρυσσηγιτών Αθήνας "Το Ζάλογγο", με το αίτημα να κάνουμε όλες τις διαδικασίες, αναφορικά με την αναγνώριση της Κοινότητας της Κρυσσηγής του Δήμου Πρέβεζας, ως μαρτυρικού χωριού, επίσημα και οριστικά. Υπήρχε μία απόφαση και προκειμένου να γίνει μια επαναβεβαίωση της προηγούμενης απόφασης του πρώην Δήμου Ζαλόγγου για το χαρακτηρισμό της Κρυσσηγής ως μαρτυρικής Κοινότητας, χρειάζεται η δική μας απόφαση. Η πρότασή μας είναι ότι τιμής ένεκεν και φυσικά αναγνωρίζουμε αυτό που έγινε και πρέπει άπαξ και δια παντός η Κρυσσηγή να οριστεί ως μαρτυρικό χωριό και γι' αυτό το λόγο εμείς θεωρούμε ότι πρέπει να προχωρήσουμε σε αυτή τη διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΡΥΣΗΓΙΤΩΝ ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΣ (κ. Τσούτσης Ευάγγελος) : Εγώ μιλώ ως εκπρόσωπος της Κοινότητας Κρυσσηγής, εκπροσωπώντας και τους δυο Πολιτιστικούς Συλλόγους. Και του Συλλόγου Κρυσσηγιτών Πρέβεζας και το Σύλλογο Κρυσσηγιτών "Το Ζάλογγο" της Αθήνας. Για ενημέρωση υπενθυμίζουμε ότι η απόφαση που είχε παρθεί από τον πρώην Δήμο Ζαλόγγου, δεν είχε γίνει αποδεκτή από το Υπουργείο Εσωτερικών σύμφωνα με το γράμμα του ισχύοντος νόμου, αλλά αυτό κυρίως είχε γίνει από άγνοια μάλλον των νομικών παραμέτρων που ίσχυαν εκείνη την περίοδο. Πρέπει να πω ότι εκείνο το αίτημά μας απορρίφθηκε απ' το Υπουργείο Εσωτερικών, γιατί το αίτημά μας δεν ήταν πλήρως τεκμηριωμένο. Υπήρχαν δύο προϋποθέσεις που έθετε ο νόμος. Ο αριθμός των κατοίκων που εκτελέστηκαν να ήταν το 10% του πληθυσμού της εποχής εκείνης ή να ήταν το 80% των κατοικιών κατεστραμμένες. Δεν τα είχαμε τεκμηριώσει πλήρως τότε. Σήμερα επανερχόμαστε και λέμε ότι ο αριθμός των ανθρώπων που εκτελέστηκαν στην Κρυσσηγή τη χρονιά του 1944 ήταν 23 εκτελεσμένοι στο Αγρίνιο, 3 εκτελεσμένοι στους Μύλους της Τζαραγόρας, ένας εκτελεσμένος στο Κανάλι -Σπύρος Τσούτσης-, ένα άλλος πυρακτωθείς -τον κάψανε δηλαδή οι Γερμανοί στο σχολείο του χωριού κι ένας καλόγερος στη μονή του Ζαλόγγου. Ένα σύνολο 29 ανθρώπων. Με δεδομένο ότι ο πληθυσμός πράγματι του 1941 στο χωριό μας ήταν 370 κάτοικοι. Όμως ο πληθυσμός απ' ο,τι ξέρετε δεν είναι ένα στατικό στοιχείο. Το 1944 ήδη ο πληθυσμός του χωριού μας είχε μειωθεί και σύμφωνα με τα αρχεία που έχουμε τα δημοτολόγια, οικογένειες μετακόμισαν, ήρθαν στην Πρέβεζα του Λιόντου και του Ντούσια, όπως επίσης και αρκετοί άνθρωποι δικοί μας συμπατριώτες από τις κακουχίες πέθαναν και γέροι άνθρωποι υπερήλικες και παιδιά μικρά. Με αποτέλεσμα ο πληθυσμός να θεωρούμε το 1944 ότι ήταν γύρω στους 288 ανθρώπους. Ο αριθμός 29 που θέλει ο νόμος, καλύπτει αυτό το ποσοστό. Κι ένα δεύτερο στοιχείο να σας αναφέρω για το θέμα των κατοικιών. Πράγματι υπήρξε και εμπρησμός κατοικιών. Πέτρινες κατοικίες, 5 τον αριθμόν, κάηκαν και οι υπόλοιπες κατοικίες -αγροικίες ήταν οι περισσότερες, σπιτοκάλυβα και καλύβια- άλλα κάηκαν, άλλα υπέστησαν ζημιές, πέσανε και σχεδόν ένα μέρος μεγάλο του οικισμού εκείνης της εποχής κατέρρευσε. Οι άνθρωποι κατέφυγαν μετά και μένανε σε σπηλιές, σε χωράφια έξω, όπου μπορούσαν να βρουν καταφύγιο. Μια άλλη παράμετρος επίσης που συντελεί στην καταστροφή του χωριού μας, ήταν ότι υπήρξαν ζημιές και στο ζωικό κεφάλαιο, στην οικονομία δηλαδή της περιοχής, του τόπου. Γιατί και παίρνανε κάθε φορά που ερχότανε και ζώα, βόδια, αιγοπρόβατα κλπ, αλλά και τα πενιχρά αυτά εισοδήματα, ο,τι είχανε από σιτηρά κι απ' αυτά παίρνανε. Δηλαδή η καταστροφή που υπέστη το δικό μας το χωριό ήταν ολοκληρωτική. Σας ευχαριστούμε και ζητάμε την ομόφωνη απόφασή σας, να μπορέσουμε να χαρακτηριστεί το χωριό μας μαρτυρικό χωριό. Το οφείλουμε στους ανθρώπους που ζουν ακόμα, γιατί λίγοι έχουν μείνει. Είναι μια τιμή. Και επιπλέον το

αίτημά μας περισσότερο ηθικό είναι. Δεν έχει μια οικονομική πλευρά ότι ζητάμε χρήματα γι' αυτή την ιστορία. Και είναι και μια παρακαταθήκη για το μέλλον της ανθρωπότητας. Τέτοια γεγονότα πρέπει να αποτελούν και παράδειγμα για να στηρίζονται και οι κοινωνίες στο παρόν και στο μέλλον. Ειδικά στις εποχές που ζούμε τώρα.

ΝΤΕΛΗΣ-ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΚ ΚΡΥΟΠΗΓΗΣ: Εγώ ήθελα σαν Πρόεδρος του ΔΣ Κρυοπηγής, να τοποθετηθώ λίγο πάνω σ' αυτό το ζήτημα. Είναι σημαντικό για μας και εκ μέρους του χωριού, γενικά δηλαδή και θα εκπροσωπήσει γενικά και το Νομό Πρέβεζας σαν μαρτυρικό χωριό, πράγμα το οποίο δεν υπάρχει κανένα άλλο χωριό αυτή τη στιγμή, μαρτυρικό χωριό στο Νομό Πρέβεζας. Και θα ήθελα πάνω σ' αυτό να μην υπάρχει ούτε πολιτική σκοπιμότητα, ούτε τίποτα. Να το προωθήσουμε και να πάει ομόφωνα γενικά στο Δημοτικό Συμβούλιο.

ΝΟΒΑΣ: Μερικές σκέψεις θέλω να καταθέσω, σε δύσκολους καιρούς βέβαια. Γίνεται μια προσπάθεια, όχι από το Δήμο μας έτσι -για όνομα του Θεού- αλλά αυτό το μετά-κατοχικό κράτος το οποίο υπήρξε και μετά-εμφυλιακό, είναι παράξενο στη νεότερη ιστορία της Ελλάδος πώς μέτραγε τους όρους και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά, με το αν είναι 10 άνθρωποι στους 100, με το αν είναι έτσι ή με το αν είναι αλλιώς. Αυτό το κράτος αρνήθηκε να αποδεχτεί τη θυσία μαρτύρων που έπεσαν ενάντια στο φασισμό. Και το πράττει μέχρι σήμερα, αρνούμενο να μπει μπροστά στις διεκδικήσεις των ανθρώπων που καταστράφηκαν, σε χιλιάδες ανθρώπους που εκτελέστηκαν, σε παιδιά που κήκαν σε όλη τη χώρα. Σύλλογοι, χωριά και άνθρωποι, παλεύουν μόνοι τους να διεκδικήσουν μέσω δικηγόρων, μέσω δικαστηρίων στην Ιταλία, μέσω άλλων δραστηριοτήτων, ενώ το επίσημο κράτος σωπαίνει και δεν αποδέχεται και δε θέλει να αποδεχτεί τον αγώνα των ανθρώπων. Γιατί ήταν ένοχο αυτό το κράτος. Ήταν αυτό το κράτος το οποίο συμπορεύτηκε, καλοδέχτηκε τους φασίστες το 1941 όταν μπήκαν στην Αθήνα. Έφτιαξαν και κυβέρνηση. Δίωξαν το αγωνιστικό κίνημα, το πολέμησαν, αιματηρά θα έλεγα. Συνεπώς αυτή η πρωτοβουλία για τη "Λαϊκή Συσπείρωση" έχει πολύ ισχυρά ποιοτικά χαρακτηριστικά, σαν μια υπέρτατη θυσία των ανθρώπων ενάντια στο ναζισμό, ενάντια στον φασισμό. Αγαπητοί φίλοι οι άνθρωποι που εκτελέστηκαν εκεί, αν δει κανένας τα πρακτικά -όσα διασώθηκαν από μαρτυρίες, αλλά κι από έγγραφα- τους κατηγορήσαν ότι ήταν αντιστασιακοί, ότι ήταν ενταγμένοι στο ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, ότι ήταν κομμουνιστές. Γι' αυτό πήγαν στην Κρυοπηγή. Από το Αγρίνιο έφυγαν και πήγαν εκεί και έστησαν καρτέρι. Δεν το έκανα τυχαία. Το λέω γιατί σήμερα βλέπουμε εκδηλώσεις στην Κρυοπηγή του τύπου "όλοι μαζί". Κι εγώ δεν έχω κανένα λόγο να μην είμαι με τους όλους μαζί. Αλλά να έχουμε ιστορική μνήμη και ταυτότητα. Κι αν στο "όλοι μαζί" κάποιοι μπορούν να νοιώθουν τις ευθύνες τους και τις ενοχές τους, γιατί μπορεί να συνέβαλαν ακριβώς σε τέτοιους είδους φασιστικά εγκλήματα, ας το πράξουν. Εμείς δεν είμαστε αυτοί που θα ξεχωρίσουμε το λαό μας ανάλογα με τα πολιτικά του πιστεύω. Ειδικά ενάντια στον αντιφασιστικό αγώνα. Γι' αυτό και πολλές φορές εκφράσαμε τη θέση ότι η τιμή στους ανθρώπους αυτούς δεν έρχεται από παράτες, ούτε -αν θέλετε- από Μ. Παρασκευές, που δεν ξέρω πόσοι βρίσκονται εκεί και για ποιες σκοπιμότητες. Προέρχονται στον καθημερινό πολιτικό στίβο, πώς εναντιώνονται στα γεννήματα του φασισμού που είναι ο σύγχρονος καπιταλισμός. Είναι αυτό που λέει ο Μπέρτολ Μπρεχτ σ' ένα ποίημά του, "το θηρίο πέθανε, μα μάθαμε πως η σκύλα είναι πάλι γκαστρωμένη". Γιατί ο φασισμός δεν είναι τίποτε άλλο, πάρα η ακραία έκφραση του καπιταλισμού ενάντια στους λαούς. Στην εκμετάλλευση των λαών. Συνεπώς η "Λαϊκή Συσπείρωση" θα πει ναι. Και όχι μόνο θα πει ναι, αλλά με το μυαλό μας στις εποχές του τότε και με τα μάτια μας στο αύριο, πρέπει να τιμούμε και να τιμήσουμε και με το ναι μας αυτή την πρωτοβουλία, γιατί όπως είπα στην αρχή της τοποθέτησής μου οι καιροί είναι δύσκολοι. Και ξαναβλέπουμε πάλι φίδια να έρπουν στις παρυφές της Ευρώπης, ακόμη και μες στη χώρα μας.

ΡΟΠΟΚΗΣ: Κύριε Δήμαρχε, κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να είμαι και λίγο απλός. Η μάνα μου κατάγεται απ' την Κρυοπηγή, είμαι απ' το σόι Παππά, Ντούσια και Ζήκα. Είναι πραγματικά η ιστορία αυτή όπως την κατέθεσε ο Πρόεδρος του συλλόγου κι ο

Πρόεδρος της ΤΚ. Είναι ένα θέμα που ταλανίζει αυτή την κοινωνία χρόνια. Δυστυχώς όμως το κράτος δεν ήταν ποτέ έτοιμο να αναδείξει αυτά τα προβλήματα και την ιστορία του τόπου μας, που ήτανε για μερικούς πολλή πίκρα. Δε θα σταθώ αν ήτανε πολιτικά στο ΕΑΜ ή στο ΕΛΑΣ, διότι ο κάθε Έλληνας εκείνη την εποχή για μένα ήταν πατριώτης. Πέρα από πολιτικές σκοπιμότητες. Κανείς από μας δεν έχει στόχο εναντίον της πατρίδας.

ΝΙΤΣΑΣ: Αγαπητοί συνάδελφοι, μία λογική συνέχεια ενός αγώνα των κατοίκων της Κρυσπηγής. Θεωρώ αυτονόητο ότι ομόφωνα πρέπει να στηρίξουμε αυτή την προσπάθεια. Να σταθούμε αλληλέγγυοι στον δίκαιο αγώνα τους και να ευχηθούμε κι εμείς απ' την πλευρά μας να πετύχουμε το στόχο που είναι μοναδικός, το να χαρακτηριστεί πλέον το δικό μας χωριό, το μαρτυρικό χωριό η Κρυσπηγή, ως ένα απ' τα χωριά που πραγματικά έχουν υποστεί το τεράστιο πλήγμα την περίοδο εκείνη. Τίποτ' άλλο, απλώς ζητώ κι εγώ να στηρίξουμε όλοι μαζί αυτή την προσπάθεια.

ΠΑΠΠΑΣ: Αυτονόητο ότι η πρόταση αυτή με υπερηφάνεια δεχόμεθα κι εμείς να ψηφιστεί, να υπερψηφιστεί. Και οφείλουμε σεμνά και ταπεινά όλοι μας να σταθούμε μπροστά σ' αυτούς τους ανθρώπους και να γίνουν παράδειγμα προς μίμηση στη σημερινή εποχή που ζούμε και να σταθούμε στο ύψος των περιστάσεων για την πατρίδα μας.

ΔΗΜΑΡΧΟΣ: Αγαπητοί συνάδελφοι η σημερινή συζήτηση για αναγνώριση της Κρυσπηγής ως μαρτυρικής Κοινότητας, σίγουρα έρχεται πολύ καθυστερημένα. Έρχεται όμως και ξυπνά μνήμες ιστορικές του πρόσφατου παρελθόντος, αλλά και πάνω απ' όλα ξυπνάει και το αίσθημα χρέους και ευγνωμοσύνης απέναντι σ' αυτούς τους ανθρώπους. Ένα χρέος και καθήκον να τιμήσουμε όπως αρμόζει τους ήρωες νεκρούς της Κρυσπηγής, που εκτελέστηκαν απ' τα στρατεύματα κατοχής του 1940-1944. Και πρέπει να τιμήσουμε αυτούς που αγωνίστηκαν και εκτελέστηκαν, υπερασπιζόμενοι τις αξίες της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας σε μια πολύ δύσκολη εποχή για τον τόπο μας. 29 εκτελεσθέντες, το 80% κατεστραμμένες οι κατοικίες, αλλά και η αρπαγή της μεγαλύτερης κινητής περιουσίας, είναι το πιο βαρύ και το πιο σκληρό τίμημα που πλήρωσε αυτό το χωριό. Προσωπικά πιστεύω, έστω και καθυστερημένα, ήρθε η ώρα της αναγνώρισης της θυσίας αυτών των ανθρώπων, που είναι αθάνατα θύματα των στρατευμάτων κατοχής. Και οι 29 τους δεν ήταν άνθρωποι καθηγητές πανεπιστημίου, μορφωμένοι. Ήταν άνθρωποι απλοϊκοί και καλοσυνάτοι. Άνθρωποι αγράμματοι οι πιο πολλοί, αλλά πάνω απ' όλα περήφανοι. Αγαπητοί συνάδελφοι αν η τιμή στους νεκρούς είναι επιβεβλημένο καθήκον, η τιμή στους ήρωες νεκρούς αποτελεί ιερή υποχρέωση όλων μας. Γι' αυτό πιστεύω ότι με τη σημερινή απόφασή μας αποδίδουμε την τιμή στους 29 ήρωες που εκτελέστηκαν τα χρόνια της κατοχής και θα έλεγα η απόφασή μας αυτή θα είναι η ελάχιστη ανταπόδοση στη θυσία τους. Ελπίζω και η πολιτεία θα εκπληρώσει το ηθικό της χρέος απέναντι σ' αυτούς που θυσιάστηκαν. Οι επερχόμενες γενεές, όπως ανέφερε ο φίλος Πρόεδρος του συλλόγου, τα παιδιά μας, τα εγγόνια μας, θα πρέπει να γνωρίζουν την ιστορία αυτού του τόπου και να νοιώθουν περήφανα για τους προγόνους τους. Προσωπικά δε στέκομαι στα μικρά, νοιάζομαι για να διατηρήσουμε τις ιστορικές μνήμες ζωντανές ιδιαίτερα σήμερα που η κοινωνία κι η χώρα μας βρίσκεται α' ένα αδιέξοδο. Συγχρόνως με ενδιαφέρει το αύριο, με ενδιαφέρει και το μέλλον και η προκοπή αυτού του τόπου. Γιατί αγαπητοί συνάδελφοι είναι παραδεκτό κατά κοινή ομολογία, λαοί που έχουν παραδώσει τη μνήμη τους στη λήθη του χρόνου, έρχονται ξανά σε καινούργια αδιέξοδα. Πιστεύω ότι σήμερα θα πρέπει όλοι μαζί να ενώσουμε τη φωνή μας και με μία ομόφωνη απόφαση να απευθύνουμε το αίτημα προς την πολιτεία να εκδώσει το αρμόδιο ΠΔ αναγνώρισης της Κρυσπηγής ως μαρτυρικό χωριό. Και ανεξάρτητα το ένα με τ' άλλο, η Κρυσπηγή θα είναι εκεί και θα θυμίζει σ' όλους μας και θα είναι ένα διαρκές προσκύνημα για όλους μας. Αυτό είναι τυπικό κι ένα ηθικό κομμάτι. Όμως ανεξάρτητα το ένα με τ' άλλο, δε μηδενίζει τη μεγάλη προσφορά και τη μεγάλη θυσία των κατοίκων της Κρυσπηγής 1940-1944.

ΝΙΤΣΑΣ: Θα 'θελα να κάνω μία πρόταση. Έτσι όπως τα άκουσα, το κλείσιμο, ότι είπατε καλή επιτυχία στους κατοίκους της Κρυσπηγής. Μήπως θα έπρεπε -γιατί δεν είναι μία κίνηση της Κρυσπηγής, αλλά είναι μία κίνηση ολόκληρης της κοινωνίας της Πρέβεζας, να

χρεώσει ο κος Δήμαρχος κάποιον Αντιδήμαρχο, κάποιον που να είναι συνοδοιπόρος σ' αυτή την προσπάθεια, ώστε να είναι σύσσωμο και το ΔΣ από κοντά σ' αυτή την προσπάθεια;

ΔΗΜΑΡΧΟΣ: Να κάνω μια πρόταση. Μετά την έγκριση της απόφασης , ο Δήμαρχος, ο Πρόεδρος της Κοινότητας κι ο Πρόεδρος του Συλλόγου, μια επιτροπή, να παραδώσει την απόφαση του ΔΣ, την απόφαση της Κοινότητας και τα σχετικά έγγραφα στον αρμόδιο Υπουργό Εσωτερικών, προσωπικά.

Στην συνέχεια ο Πρόεδρος ζήτησε από τα μέλη του Δ.Σ. να αποφασίσουν σχετικά.

Αφού έγινε διαλογική συζήτηση και το δημοτικό συμβούλιο έλαβε υπόψη του:

- το αριθ. Πρωτ. **18837/23-6-2017** έγγραφο της Τοπικής Κοινότητας Κρυσσηγής,
- το αριθ. Πρωτ. **18677/22-6-2017** κοινό αίτημα της Κοινότητας Κρυσσηγής Δήμου Πρέβεζας, του Πολιτιστικού Συλλόγου Κρυσσηγιτών Κρυσσηγής-Πρέβεζας και του Συλλόγου Κρυσσηγιτών Αθήνας «ΤΟ ΖΑΛΟΓΓΟ»,
- τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 18 του Ν. 2503/1997(ΦΕΚ 107/Α/30-5-1997), ως «Μαρτυρικά χωριά και πόλεις» χαρακτηρίζονται στην Ελλάδα χωριά και πόλεις που έχουν υποστεί μεγάλες καταστροφές σε ανθρώπινες ζωές και σε υλικές ζημιές κατά την αντίσταση εναντίον των κατοχικών δυνάμεων κατοχής την περίοδο 1941 – 1944,
- τις διατάξεις των άρθρων 75, 93, 95, 96, 97, 119, 121, 122, 123 & 124 του Ν.3463/2006 ΦΕΚ Α' 114/8.06.2006, (Δημοτικός Κοινοτικός κώδικας),
- τις διατάξεις των άρθρων 65, 66, 67, 68, 69, 80, 82, 84 και 94 του Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α' 7.06.2010),
- την πρόταση του Δημάρχου Πρέβεζας,
- τα ηχογραφημένα και απομαγνητοφωνημένα πρακτικά της παρούσας.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

- 1. Υποβάλει σχετικό αίτημα** στην επιτροπή της παραγράφου 5 του άρθρου 18 του Ν. 2503/1997 με επισυναπτόμενα δικαιολογητικά προκειμένου να αναγνωρισθεί η **Κοινότητα Κρυσσηγής**, Δημοτικής Ενότητας Ζαλόγγου, Δήμου Πρέβεζας και να χαρακτηριστεί ως **«Μαρτυρικό Χωριό»**, ώστε να υλοποιηθεί το διαχρονικό και δίκαιο αίτημα των συγγενών των θυμάτων εκτελεσθέντων Κρυσσηγιτών από τους Γερμανούς στις **14/4/1944**.
- 2. Την σύσταση** επιτροπής αποτελούμενη από τον Δήμαρχο Πρέβεζας, τον Πρόεδρο της Τοπικής Κοινότητας Κρυσσηγής και τον εκπρόσωπο των ανωτέρω Συλλόγων, να παραδώσει την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, την απόφαση της Τοπικής Κοινότητας Κρυσσηγής και τα σχετικά έγγραφα στον αρμόδιο Υπουργό Εσωτερικών.

Αφού συντάχθηκε και αναγνώσθηκε το πρακτικό αυτό, υπογράφεται:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ.

ΚΟΣΜΑΣ ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ